

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

F. G. JACOBS

prednesené 19. februára 2004¹

1. Pôvodne sa rýdzosť zlata merala v karátoch, pričom rýdze zlato obsahovalo 24 karátov, v súčasnosti sa rýdzosť zlata často meria v promile. Predmetom tohto konania je otázka, či právna úprava členského štátu, podľa ktorej možno ako zlato označovať iba výrobky s rýdzosťou minimálne 750/1000 (18 karátov), zatiaľ čo výrobky s rýdzosťou 375/1000 alebo 585/1000 (9 a 14 karátov) sa musia označovať ako „zliatina zlata“, predstavuje opatrenie s rovnocenným účinkom ako množstvom obmedzenie dovozu, a preto je podľa článku 28 ES zakázaná.

3. V septembri 2001 zaslala Komisia francúzskym úradom odôvodnené stanovisko podľa článku 226 ES týkajúce sa dvoch z týchto údajných obmedzení obchodu.

4. Po odpovedi Francúzska zo 4. februára 2002 zostal sporný už iba jeden bod, ktorý je predmetom tohto konania.

5. 10. apríla 2003 navrhla Komisia Súdnemu dvoru, aby určil, že Francúzska republika si nespĺnila svoje povinnosti vyplývajúce z článku 28 ES a to tým, že označenie „zlato“ spája výlučne s výrobkami s rýdzosťou 750/1000, zatiaľ čo výrobky s rýdzosťou 375/1000 alebo 585/1000 označuje ako „zliatina zlata“.

Konanie

2. V novembri 2000 po prijatí sťažnosti zaslala Komisia francúzskej vláde formálny list, v ktorom poukázala na to, že podľa jej názoru niektoré ustanovenia francúzskeho právneho poriadku obmedzujú dovoz výrobkov zo zlata v štyroch smeroch.

6. Sporná právna úprava je zakotvená v článku 552a Code général des impôts (všeobecný daňový zákonník) a aplikuje sa v maloobchode pri predaji jednotlivcom. Hodnota v promile musí byť udávaná pri výrobkoch zo „zliatiny zlata“, pričom nie je evidentné, či to platí aj pre výrobky zo „zlata“.

1 — Jazyk prednesu: angličtina.

Tvrdenia účastníkov konania

7. Komisia uviedla, že väčšina výrobkov, ktoré sa musia označovať ako „zliatina zlata“, sa dováža. Výrobky predávané v krajine pôvodu v súlade so zákonom ako „zlato“ sa musia vo Francúzsku predávať pod označením, ktoré je menej známe a menej zvučné, v dôsledku čoho sa uvádzajú na trh ťažšie, čo narúša dovoz (francúzska vláda však popiera existenciu akéhokoľvek dôkazu podporujúceho toto tvrdenie).

8. V zmysle ustálenej judikatúry prekážky voľného pohybu tovaru pri absencii harmonizačných predpisov spočívajúce v tom, že tovary z iných členských štátov, ktoré sú tam legálne vyrobené a uvedené na trh, musia zodpovedať určitým predpisom (napríklad týkajúcim sa ich označenia, formy, rozmerov, hmotnosti, zloženia, úpravy, značenia a balenia), predstavujú podľa článku 28 ES zakázané opatrenie s rovnocenným účinkom, a to aj v prípade, ak tieto predpisy platia bez rozdielu pre všetky výrobky, pokiaľ ich použitie nemožno odôvodniť naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu, ktoré majú

prednosť pred požiadavkami zásady voľného pohybu tovaru².

9. Podľa názoru Komisie v tomto prípade nejde o takýto prednostný záujem. Požiadavke informovať spotrebiteľov — ktorí sú primerane informovaní, upozornení a upovedomení³ — možno vyhovieť za pomoci zodpovedajúceho etiketovania⁴, ktoré poskytuje podrobnejšie a užitočnejšie informácie ako len rozlišovanie v označovaní a ktorým môžu obchodníci vyzdvihnúť výhody osobitnej rýdzosti.

10. Francúzska vláda uvádza, že takýto záujem existuje. Právna úprava označovania nevyhnutne zabezpečujúca požiadavku korektnosti v obchodnom styku a ochranu spotrebiteľa je odôvodnená, ak je v adekvátnom vzťahu k cieľu, ktorý nemožno dosiahnuť opatreniami obmedzujúcimi pohyb tovarov v spoločenstve v menšej miere⁵. Sporná právna úprava je nevyhnutná, aby boli spotrebiteľia chránení tým, že budú jednoducho a priamo informovaní o zásadnom rozdieli medzi dvoma stupňami kvality toho istého výrobku a vyhnú sa tak

2 — Pozri napríklad rozsudky Súdneho dvora z 20. februára 1979, Rewe-Zentral, „Cassis de Dijon“, 120/78, Zb. s. 649, bod 14 a zo 14. júna 2001, Komisia/Francúzsko, C-84/00, Zb. s. I-4553, bod 24.

3 — Pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora z 21. júna 2001, Komisia/Taliansko, C-30/99, Zb. s. I-4619, bod 32.

4 — Pozri rozsudok Súdneho dvora z 9. decembra 1981, Komisia/Taliansko, 193/80, Zb. s. 3019, najmä bod 27.

5 — Pozri rozsudok Súdneho dvora z 5. decembra 2000, Guimont, C-448/98, Zb. s. I-10663, bod 27 a tam citovaný rozsudok.

vedeniu do omylu spôsobenému technickou informáciou. Právna úprava zodpovedajúca tomuto cieľu nesleduje ochranu záujmov domáceho priemyselného odvetvia, a preto nie je v rozpore s článkom 28 ES.

Posúdenie

11. V odpovedi na odôvodnené stanovisko a v reakcii na túto odpoveď sa účastníci konania zameriavajú na skutočnosť, či existujú prekážky voľného pohybu tovaru. Komisia je naďalej toho názoru, že právna úprava je spôsobilá narušiť dovoz tovaru, a poukazuje na to, že každé opatrenie, ktoré je čo len potencionálne spôsobilé hoci len v nepatrnej miere narušiť dovoz tovaru, spadá pod článok 28 ES. V každom prípade je neprijateľné tvrdenie, že označenie luxusného tovaru má nepatrné dosahy na spotrebiteľov, a z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že právna úprava etiketovania výrobkov obmedzuje trh menej ako právna úprava označovania výrobkov⁶. Údaj o rýdzosti kovu uvedený na etikete v promile je pre priemerného spotrebiteľa jasný a zrozumiteľný. Francúzska vláda sa naďalej domnieva, že Komisia musí dokázať existenciu dosahov na trh, čo však ale neurobila.

12. V tomto konaní nejde ani tak o to, akú minimálnu rýdzosť musia mať výrobky, aby ich bolo možné označovať ako „zlato“, a ani o to, aké prostriedky pri určovaní rýdzosti výrobkov zo zlata treba zvoliť. Žiadne z týchto kritérií nebolo dosiaľ predmetom harmonizácie na úrovni spoločenstva. Predmetom tohto konania je otázka, či francúzska právna úprava pri absencii harmonizačných predpisov spadá pod článok 28 ES, a ak áno, či je odôvodnená.

13. Treba mať na mysli, že minimálne v Európe sa pri výrobe šperkov a iných výrobkov zo zlata najčastejšie používa zliatina zlata. Bežný je obsah zlata medzi troma osminami (375/1000) a troma štvrtinami (750/1000). Využívajú sa aj vyššie štandardy, ale čisté alebo takmer čisté zlato je často na účely spracovania veľmi mäkké, hoci sa zjavne v niektorých častiach sveta uprednostňuje. Vo všeobecnosti sa z dôvodu spracovateľnosti, tvrdosti a odolnosti využíva zliatina zlata. Rozličné zliatiny zlata majú rôznu farbu, rôzne fyzikálne vlastnosti a rôznu cenu a zodpovedajú rozdielnemu vkusu spotrebiteľov.

6 — Pozri rozsudky Komisia/Taliansko (už citovaný v poznámke pod čiarou 4); Guimont (už citovaný v poznámke pod čiarou 5) a zo 16. januára 2003 Komisia/Španielsko, C-12/00, Zb. s. I-459.

Predstavuje francúzska právna úprava opatrenie s rovnocenným účinkom ako množstvé obmedzenie dovozu?

14. Francúzska vláda sa domnieva, že Komisia nepredložila dôkazy o existencii obmedzenia trhu, a ak aj áno, bol neurčitý a bezvýznamný.

15. Komisia vo svojej žalobe uviedla, že výrobky s rýdzosťou 375/1000 alebo 585/1000 predávané vo Francúzku sa prevažne dovážajú, že tieto výrobky možno v krajine pôvodu predávať ako „zlato“, ale podľa francúzskej právnej úpravy sa musia vo Francúzku predávať ako „zliatina zlata“, a že označenie „zliatina zlata“ robí tieto výrobky pre spotrebiteľa menej atraktívnymi ako výrobky s označením „zlato“.

16. Tieto elementy súhrnne vytvárajú úpravu, ktorá je v zásade v rozpore s článkom 28 ES, čo nastoľuje otázku, či neexistuje nejaké odôvodnenie, ktoré túto právnu úpravu dáva do súladu s komunitárnym právom⁷.

17. Vo svojej odpovedi na žalobu Francúzska republika popiera tvrdenie, že výrobky s označením „zliatina zlata“ sú pre spotrebiteľov menej atraktívne a uvádza, že Komisia nepreukázala údajné dosahy na vnútorný trh Spoločenstva.

18. V zmysle ustálenej judikatúry sa však akákoľvek právna úprava, ktorá je spôsobilá narušiť vnútorný trh spoločenstva priamo alebo nepriamo, skutočne alebo potenciálne, považuje za opatrenie s rovnocenným účinkom ako množstvé obmedzenie dovozu, a preto je podľa článku 28 ES zakázaná⁸. Toto kritérium tu bolo jednoznačne splnené.

19. Popieranie skutočnosti, že sporná právna úprava je spôsobilá vyvolať účinky na správanie sa kupujúceho a tým účinky na trh, je nie len neprijateľné, ale aj v rozpore s hlavným argumentom uvedeným francúzsskou vládou, a síce že právna úprava je nevyhnutná na účel ochrany spotrebiteľa.

20. Každá požiadavka na ochranu spotrebiteľa týkajúca sa označenia výrobkov podľa ich kvality musí vyvolať minimálne také účinky

7 — Porovnaj napríklad rozsudok Guimont, už citovaný v poznámke pod čiarou 5, bod 25 až 27.

8 — Rozsudky Súdneho dvora z 11. júla 1974, Dassonville, 8/74, Zb. s. 837, bod 5, a z 11. decembra 2003, Deutscher Apothekerverband, C-322/01, Zb. s. I-14887, bod 66.

na správanie sa kupujúceho, že odradí spotrebiteľa od kúpy výrobku v dôsledku nesprávneho úsudku. Označenia vyššej kvality sú v zásade vždy atraktívnejšie ako označenia nižšej kvality. Ak zostanú ostatné kritériá, ako napríklad cena, rovnaké, je pravdepodobné, že označenie kvality bude pri voľbe u spotrebiteľa rozhodujúce — v prospech vyššej kvality. Nemožno vážne tvrdiť, že označenie „zlato“ pre luxusný tovar nie je atraktívnejším označením ako „zliatina zlata“.

21. Z týchto dôvodov je sporná právna úprava spôsobilá narušiť trh medzi členskými štátmi, a preto je podľa článku 28 ES v zásade zakázaná.

Možno považovať právnu úpravu za odôvodnenú?

22. Z rozsudku Cassis de Dijon⁹ jasne vyplýva, že zásada ochrany spotrebiteľa a korektnosti v obchodnom styku sú naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu, ktoré majú pred voľným pohybom tovaru prednosť.

23. Rovnako možno povedať, že tieto ciele vzhľadom na hodnotu suroviny, z ktorej sa vyrábajú zlaté šperky, vyžadujú presnú informáciu o jeho rýdzosti. Hoci estetický vzhľad, kvalita prevedenia a celková cena zohrávajú pri konečnom rozhodovaní sa o kúpe bezpochyby významnú úlohu, bude rýdzosť zlata pri konečnom rozhodovaní sa o kúpe výrobku určite zohľadnená. Zlato je tovar spojený s emóciami a históriou ukazuje vášeň človeka pre čistotu zlata, spojenú zrejme s dôvodným strachom pred podvodom.

24. Ako Komisia výstižne uviedla, možno tieto pochybnosti odstrániť primeraným etiketovaním.

25. Systém etiketovania v súlade s promilovým systémom uznávaným v súčasnosti podľa všetkého úplne zodpovedá požiadavkám ochrany spotrebiteľa a korektnosti v obchodnom styku. Je úplne transparentný, prípadne má iba nepatrné obmedzenie, pretože široká verejnosť je skôr zvyknutá uvažovať v percentách ako „v promile“.

9 — Pozri poznámku pod čiarou 2.

26. Predtým bežný a v súčasnosti možno ešte stále blízky karátový systém je takisto transparentný, hoci si vzhľadom na skutočnosť, že čisté zlato obsahuje 24 karátov, pre správny úsudok vyžaduje uvažovanie v dvadsaťštvrtinách, spolu s určitou dávkou zručnosti.

27. Systém, ktorý francúzska vláda presadzuje ako nevyhnutný, je však skôr neprehľadný. Bez ďalšej informácie môže spotrebiteľa uviesť k mylnému záveru, že jednoducho výrobky s označením „zlato“ obsahujú čisté zlato, zatiaľ čo pri výrobkoch s označením „zliatina zlata“ ide o zlato zmiešané s inými prísadami. Preto tento systém podľa všetkého nie je spôsobilý dosiahnuť zamýšľaný cieľ z troch dôvodov.

28. Po prvé, neposkytuje žiadne bezprostredné informácie a ani podrobnejšie informácie z druhej ruky o skutočnom obsahu zlata označených výrobkov.

29. Po druhé, spotrebiteľ nie je dostatočne informovaný o tom, že zlato s rýdzosťou 750/1000 je tiež zliatinou zlata, pretože obsahuje 25 % iného kovu alebo kovov.

30. Po tretie, nerozlišuje sa medzi zlatom s rýdzosťou 585/1000 a zlatom s rýdzosťou 375/1000, pričom toto rozlišovanie môže mať pre spotrebiteľa väčší význam ako rozlišovanie medzi obsahom 750/1000 a obsahom 585/1000, pretože ide o rozlišovanie medzi zliatinami zlata, ktoré obsahujú viac, resp. menej, ako 50 % zlata.

31. Je pravdou, že prinajmenšom výrobky s dvoma nižšími stupňami rýdzosti musia obsahovať tiež presný údaj o rýdzosti. V tomto zmysle sa však zdá byť paralelný systém dvoch odlišných označení „zlata“ a „zliatiny zlata“ v najlepšom prípade zbytočný a neprimeraný vo vzťahu k informácii o tom, čo sa prevažne prezentuje ako pohyblivá škála pomerného zloženia.

32. Tieto nedostatky, podľa môjho názoru, zďaleka prevažujú nad spomenutou jednoduchosťou a výhodnosťou systému, ktorý môže zmätok skôr vyvolať ako mu predísť. Preto je sporná právna úprava nie len menej spôsobilá dosiahnuť sledovaný cieľ ako etiketovanie navrhované Komisiou, ale je skutočne nespôsobilá a nemožno ju považovať za primeranú. Tvrdenie francúzskej vlády, že táto právna úprava nevyhnutne dopĺňa „technickejšiu informáciu“ znázornenú v promile je neopodstatnené.

33. Nakoniec treba povedať, že tvrdenia francúzskej vlády boli do istej miery oslabené tým, že francúzska vláda vo svojom liste Komisii zo 7. februára 2001 v konaní pred podaním žaloby oznámila svoj úmysel úplne sa zrieknuť spornej právnej úpravy.

Návrhy

34. V nadväznosti na to navrhujem, aby Súdny dvor

1. vyhlásil, že Francúzska republika tým, že označenie „zlato“ spája s výrobkami s rýdzosťou 750/1000, zatiaľ čo výrobky s rýdzosťou 375/1000 alebo 585/1000 označuje ako „zliatinu zlata“, si nesplnila svoje povinnosti vyplývajúce z článku 28 ES, a
2. uložil Francúzskej republike povinnosť nahradiť trovy konania.